

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **M. K.**, narozený dne X.
bytem X.

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 1. 2024, č. j.: OAM-1422/ZA-ZA11-D07-2023

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 9. 1. 2024, č. j. OAM-1422/ZA-ZA11-D07-2023 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 18. 10. 2023 rozhodnuto tak, že tato žádost je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a řízení o udělení mezinárodní ochrany se zastavuje podle ust. § 25 písm. i) zákona o azylu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

s tím, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále jen „Dublinské nařízení“), je Maďarsko.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal porušení ust. § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), porušení ust. § 10a odst. 1 písm. b) a § 25 písm. i) zákona o azylu, čl. 3 odst. 2 a čl. 17 Dublinského nařízení, a zároveň čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, k čemuž uvedl následující konkrétní námitky.
3. Poukazoval na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, domníval se, že nemůže být předán do Maďarska, neboť zde dochází k vážným systémovým nedostatkům v oblasti azylového řízení (k tomu více viz níže), žalovaný postupoval v rozporu s čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce Dublinského nařízení, když neposoudil faktickou situaci v Maďarsku. Považoval za nedostačující, pokud žalovaný v napadeném rozhodnutí jako jediný zdroj uvedl dokument *Informace OAMP Maďarsko, ze dne 10. 7. 2023*, ze které dovodil, že maďarský systém je koherentní se systémem ČR a je v souladu s normami Evropské unie. S tím žalobce zásadně nesouhlasil, poukázal na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 22. 6. 2023, ve věci C-823/21, Komise proti Maďarsku, dle kterého maďarská právní úprava odporuje unijnímu právu. Dále poukázal na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 2023 č. j. 41 Az 20/2023-49, kde soud rovněž shledal, že současný maďarský systém není koherentní s českým systémem ani s unijním právem. Žalovaný sice v napadeném rozhodnutí odkazuje na podklad EUAA ze dne 3. 5. 2023, nicméně z postupu popsaného žalovaným neplyne, že by v Maďarsku existovala právní úprava formálně umožňující žalobci podat žádost o mezinárodní ochranu; naopak z podkladu plyne, že vše závisí na vůli příslušných azylových orgánů, což odpovídá i Informaci OAMP. Podklad EUAA je obecnou informací o dublinských transferech, který nezohledňuje individuální situaci žalobce a nemůže nahradit individuální záruky (k tomu viz rozsudek ESLP ve věci Othman, no. 8139/09, z 17. 1. 2012). Podklad je zpracován maďarskými orgány, není tak objektivní, závěr žalovaného je v rozporu se zprávami nezávislých organizací a s judikaturou SDEU a ESLP. Ani z podkladů samotného žalovaného nelze maďarský systém hodnotit jako funkční a garantující dodržování lidských práv a spravedlivé vyřízení azylové žádosti žalobce. Závěry žalovaného o tom, že v Maďarsku jsou dodržována lidská práva, jsou nepodložené a nepřezkoumatelné. Z obsahu Informace OAMP neplyne, že by maďarský systém byl koherentní s českým právem a s normami EU.
4. Odkazoval na zprávu Human Rights Watch – World Report, Maďarsko, 2022, dostupné na <https://www.hrw.org/world-report/2022/country-chapters/hungary#fc635d>, dle které země zaznamenala v roce 2021 výrazný pokles žádostí o azyl v důsledku uzavření hranic, pokračovalo stěhování z Maďarska do Srbska, někdy i násilné, což ESLP v červnu 2021 označil za porušování zákazu kolektivního vyhoštění, došlo též k případu, kdy v srpnu Maďarsko přepravilo letecky ohrožené Afghánce z Afghánistánu, a místo toho, aby jejich žádosti byly posouzeny dle azylového práva, byly posouzeny dle zákona o cizinecké policii a žadatelé byli deportováni jako nelegální migranti. Dále odkazoval na zprávu AIDA, Country Report, Hungary, Update 2022, dostupné na <https://asylumineurope.org/wp->

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

content/uploads/2023/04/AIDA-HU_2022-Update.pdf, ze které vychází i Informace OAMP, přičemž podle bodu 2. 7 současná platná azylová legislativa stanovila vážné překážky žadatelům o azyl předaným zpět do Maďarska dle dublinského systému, a to co do přístupu k azylovému řízení, přičemž „dublinským navrátilcům“ není umožněno žádat o azyl na území Maďarska. Rovněž poukázal na rozhodnutí německého správního soudu v Mnichově ze dne 18. 7. 2022, který zakázal transfery žadatelů o mezinárodní ochranu do Maďarska z důvodu přetrvávajících systémových nedostatků. Žalobce proto nechce být transferován do Maďarska, neboť nemá záruku, že tam jeho žádost o mezinárodní ochranu bude přijata a meritorně posouzena a že nebude porušen princip non-refoulement, je třeba postupovat dle čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, kdy k posouzení žádosti má být příslušná Česká republika.

5. Ohledně čl. 17 Dublinského nařízení namítal, že žalovaný nedostatečně zkoumal důvody, na základě kterých by o žádosti žalobce mohlo být rozhodnuto na území ČR s ohledem na žalobcovy vazby na území ČR. Uvedl, že má k ČR silné osobní vazby, v letech 2014 – 2022 byl držitelem pobytového oprávnění za účelem studia, studoval vysokou školu v X., po ukončení studia přešel na dlouhodobý pobyt za účelem zaměstnání, pracoval v hotelu, vzhledem k pandemii Covid-19 o zaměstnání přišel, při žádosti o změnu zaměstnavatele došlo k chybě při vyplňování zaměstnavatelem a žalobci zaniklo pobytové oprávnění v ČR, po vycestování mu byla zamítnuta žádost o vízum do Česka, následně bylo žalobci v domovském státě vyhrožováno, proto odcestoval do Maďarska, chtěl se však vrátit do ČR. V jeho případě nejde o „asylum shopping“, v ČR má zázemí, známé, mluví plynule česky, je zde integrován, považoval Česko za svůj domov, v Maďarsku žádné vazby nemá. Odkázal na skutkově obdobné případy, viz rozsudek NSS sp. zn. 5 Azs 24/2023 a rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 33 Az 51/2020. V této části je odůvodnění žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a rozhodnutí nepřiměřeným způsobem zasahuje do soukromého a rodinného života žalobce.
6. Navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný popřel oprávněnost žalobních námitek, neboť neprokazují, že by se žalovaný v průběhu správního řízení dopustil nezákonností ve smyslu zákona o azylu, porušení ustanovení správního řádu nebo Dublinského nařízení, trval na správnosti a zákonnosti napadeného rozhodnutí, jež bylo řádně a dostatečně odůvodněno. Uvedl, že aplikace čl. 12 Dublinského nařízení byla v případě žalobce nezbytná, odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a obsah správního spisu. Konstatoval, že žalobce byl dne 18. 10. 2023 držitelem víza vydaného Maďarskem dne 11. 9. 2023 s platností od 27. 9. 2023 do 19. 10. 2023, s možností jednoho vstupu a maximální délkou pobytu 8 dnů, v souladu s čl. 12 Dublinského nařízení je státem příslušným k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany Maďarsko, které svou příslušnost v odpovědi ze dne 27. 10. 2023 uznalo, Maďarsku tedy vznikla ve smyslu čl. 18 Dublinského nařízení povinnost žalobce převzít na své území a posoudit jeho azylovou žádost.
8. Žalovaný se zabýval otázkou, zda v případě Maďarska existují závažné důvody se domnívat, že tam dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovaly možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení, vycházel přitom z Informace OAMP, ze které je zřejmé, že maďarský systém je koherentní se

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

systémem ČR a v souladu s normami EU, v podrobnostech odkázal na napadené rozhodnutí. Z Dublinského nařízení nevyplývá, že by žalovaný byl povinen v případě transferů vyžadovat diplomatické záruky, považoval za dostačující informace sdělené Maďarskem agentuře EUAA, které byly vypracovány za účelem zlepšení implementace dublinských transferů. Uvedl, že Maďarsko je členem EU, státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva, Maďarsko ratifikovalo a dodržuje smlouvy o lidských právech a základních svobodách, je považováno za bezpečnou zemi původu ze strany ČR i států EU.

9. Žalobce nevyjádřil žádné podstatné námitky proti azylovému řízení v Maďarsku ani proti samotnému pobytu v Maďarsku, námitky proti systémovým nedostatkům podal až v žalobě. Uvedl, že dle Informace OAMP nenáleží dublinští navrátilci (bez podané žádosti, s ukončeným řízením) mezi výjimky ze zákona a nemohou podat novou, případně opakovanou žádost o mezinárodní ochranu na území Maďarska; z výkladu a praxe odpovědného úřadu NDGAP však vyplývá, že v případě žadatelů, kteří v minulosti sami nepodali žádost o udělení mezinárodní ochrany na území Maďarska, jsou tito po uskutečnění dublinského transferu vyzváni k prohlášení o záměru žádat o mezinárodní ochranu, načež je toto řízení zahájeno. S ohledem na to nelze dle názoru žalovaného a priori předpokládat, že by v Maďarsku docházelo k systémovým nedostatkům v azylových řízeních, odkázal na rozsudek NSS ze dne 9. 5. 2018 č.j. 9 Azs 17/2018-28 ohledně vzájemné důvěry nad dodržováním lidských práv v členských státech EU. Žalovaný v dané věci zohlednil individuální okolnosti, ale neshledal důvody, pro něž by žalobce nemohl být předán do Maďarska.
10. K čl. 17 Dublinského nařízení zopakoval své hodnocení uvedené v napadeném rozhodnutí, přičemž po posouzení individuálních aspektů případu žalobce neshledal, že by se jednalo o výjimečný případ, kdy by mělo být užito diskreční oprávnění. Dané ustanovení je fakultativní, je na dotčeném členském státu, aby si určil, za jakých okolností si přeje využít možnost stanovenou diskrečním oprávněním, odkázal na rozsudek SDEU ze dne 23. 1. 2019 M.A. a další C-661/17 a také na další judikaturu. Česká republika není k posouzení žádosti žalobce příslušná, neexistuje ani žádný humanitární důvod pro předání azylového řízení do ČR, žalobce v průběhu řízení nepřednesl azylově relevantní námitku vůči Maďarsku.
11. Žalovaný tudíž neměl důvod zabývat se meritorním posouzením případu žalobce, neboť k tomu je příslušný jiný členský stát, žaloba pak obsahuje pouze obecná nijak nepodložená tvrzení. Měl za to, že se žádného porušení právních předpisů, ani Dublinského nařízení nedopustil. Navrhl, aby soud žalobu pro její nedůvodnost zamítl.

IV. Obsah správního spisu

12. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 18. 10. 2023 v České republice žádost o mezinárodní ochranu, v poskytnutí údajů k žádosti ze dne 23. 10. 2023 uvedl, že je státním příslušníkem Kazachstánu, mluví plynule česky, je svobodný, děti nemá, cestoval na maďarské turistické vízum, od 27. 9. 2023 pobýval v Budapešti, dne 13. 10. 2023 přicestoval do České republiky, od roku 2014 – 2019 měl v ČR studijní vízum, následně měl zaměstnaneckou kartu, o pobyt přišel při změně zaměstnavatele, když zaměstnavatel nedoplnil podpis, žalobce odcestoval dne 6. 9. 2020 do Kazachstánu, v roce 2022 od února do března pracoval v Maďarsku, ale nelíbilo se mu tam, je to rasistická a homofobní země, vrátil se do Kazachstánu. Žádost podává, neboť X., jeho život je kvůli tomu ohrožen, měl X., X. mu vyhrožoval zabitím, policie proti němu použila násilí.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

13. Při pohovoru dne 23. 10. 2023 žalobce uvedl, že maďarské vízum si vyřídil proto, že mu bylo odmítnuto vízum do ČR, v Maďarsku neměl dobrou zkušenost s lidmi, jsou nesnášenliví, byl tam asi 10-14 dnů, do ČR přijel za azylem, je integrovaný do české společnosti, studoval zde, pracoval, platil daně, mluví česky, neměl zde v minulosti žádný problém, chtěl by, aby Kazachstán byl jednou také demokratický stát. Po poučení o dublinském systému sdělil, že se do Maďarska nechce vrátit, je to homofobní a rasistická země, nebyl by tam spokojený, v Kazachstánu se jednou X., nechtěl by to znovu zažít, v současné době se cítí dobře, v X. má tetu, jinak nemá v EU vazby.
14. Dle kopie cestovního pasu žalobce je v něm vylepeno maďarské vízum typu C na 8 dní pobytu platné od 27. 9. 2023 do 19. 10. 2023.
15. Součástí správního spisu je dále žádost České republiky Maďarsku o přijetí zpět žalobce, připsal maďarského orgánu ze dne 24. 10. 2023, dle kterého Maďarsko souhlasilo s přijetím žalobce podle čl. 12 odst. 4 Dublinského nařízení s tím, že žalobce je držitelem maďarského víza konkrétního čísla, platného od 27. 9. 2023 do 19. 10. 2023.
16. Ve spise se nachází zpráva Informace OAMP Maďarsko: Azylový systém, řízení o mezinárodní ochraně, azylová legislativa, zranitelné osoby, dublinský systém, azylová střediska, přijímací podmínky, zajišťování a azylové a dublinské statistiky ze dne 10. 7. 2023 (dále jen „Informace OAMP“), která se zabývá maďarským azylovým systémem a situací žadatelů o mezinárodní ochranu. Dle této informace od května 2020 musí potenciální žadatel nejprve podat tzv. prohlášení o úmyslu pro účel podání žádosti o azyl na maďarském velvyslanectví v Bělehradě nebo Kyjevě, NGDAP následně vydá doporučení, zda by velvyslanectví mělo vydat potenciálnímu žadateli povolení ke vstupu do země za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu, postup se netýká rodinných příslušníků osob s priznanou mezinárodní ochranou, které pobývají v Maďarsku, dále osob, které čelí donucovacím opatřením nebo opatřením dotýkajících se osobní svobody, pokud ovšem nepřekročily nezákonně maďarské hranice – tyto kategorie mohou podat žádost na území Maďarska, přičemž v současné době není možné podat žádost na hranicích, za posouzení žádosti je odpovědný úřad NGDAP. Maďarsko provádí transfery žadatelů v rámci dublinského systému, v roce 2022 Maďarsko vydalo 39 a přijalo 1 636 dublinských žádostí, transfery do země proběhly ve 21 případech, ze země ve 23 případech. Navrátilci, kteří doposud nepodali žádost o mezinárodní ochranu, a ti, o jejichž žádosti nebylo rozhodnuto, jsou považováni za prvožadatele; ač podle AIDA nepatří dublinští navrátilci mezi výjimky a podle maďarské legislativy nemohou podat novou žádost o mezinárodní ochranu na maďarském území (viz výjimky pro podání žádosti), je jim umožněno pokračovat resp. zahájit řízení o mezinárodní ochraně, které započali v navracející zemi; dle upřesnění a interpretace nynější legislativy ze strany NGDAP musí dublinští navrátilci po příjezdu do Maďarska prohlásit, zda si přejí pokračovat v řízení o mezinárodní ochraně, které započali v navracející zemi, pokud souhlasí s pokračováním, umožní maďarské úřady začít/zahájit řízení v Maďarsku, v jednom případě bylo umožněno dublinskému navrátilci podat novou žádost na území Maďarska, i přestože jí neměl před transferem podanou.
17. Ve spise se nachází rovněž Informace EUAA (Information on procedural elements and rights of applicants subject to a Dublin transfer to Hungary) ze dne 3. 5. 2023 obsahující informace které poskytlo NGDAP, dle této zprávy pokud azylový orgán převezme na základě Dublinského nařízení cizince žádajícího o azyl v jiném členském státě, pak daný cizinec

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

dostane příležitost tuto žádost podat; pokud cizinec nebude mít záměr žádost podat, azylový orgán o tom informuje úřad pro dohled nad cizinci. Po přemístění prostřednictvím dublinského řízení do Maďarska musí žadatel prohlásit, že si přeje vést azylové řízení zahájené na základě své žádosti podané v jiném členském státě; prohlásí-li, že si přeje, aby byla jeho žádost prošetřena v Maďarsku, azylový orgán jej s okamžitou platností zaregistruje jako žadatele o azyl.

18. Dle protokolu ze dne 28. 11. 2023 se žalobce seznámil s podklady pro rozhodnutí, následně doložil fotografii ze srpna 2023 z Okresní policie v Kazachstánu.
19. V napadeném rozhodnutí ze dne 9. 1. 2024 žalovaný zkoumal, zda je podle čl. 3, 7 až 12 Dublinského nařízení dána příslušnost České republiky k posouzení žádosti žalobce, shledal, že v případě žalobce je nutné aplikovat kritérium dané čl. 12 Dublinského nařízení, neboť dne 18. 10. 2023, kdy žalobce učinil prohlášení o mezinárodní ochraně na území ČR, byl držitelem víza vydaného Maďarskem dne 11. 9. 2023 s možností jednoho vstupu a maximální délkou pobytu 8 dnů, s platností od 27. 9. 2023 do 19. 10. 2023. Žalovaný poukázal na přípis ze strany Maďarska obdrženy dne 27. 10. 2023, v němž Maďarsko uznalo svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu žalobce. Dále se žalovaný zabýval skutečností, zda v případě Maďarska existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovalo možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení, přitom vycházel zejména z dokumentu Informace OAMP Maďarsko ze dne 10. 7. 2023, ze kterého zjistil, že kompetentními orgány k přijetí žádosti o mezinárodní ochranu jsou policie a NGDAP, od května 2020 musí potenciální žadatel nejprve podat tzv. prohlášení o úmyslu pro účel podání žádosti o azyl na maďarském velvyslanectví v Bělehradě nebo Kyjevě, součástí řízení o mezinárodní ochranu jsou standardně jeden a více pohovorů se žadatelem, může být přítomen právní zástupce i tlumočník, který je přítomen dle potřeby, v případě zamítnutí žádosti je možné odvolání k soudu. Ubytování je poskytováno v tzv. přijímacích střediscích, která jsou celkem 3, po podání žádosti jsou žadatelé na dobu 4 týdnů umístěni do uzavřených středisek, žadatelé mají po dobu řízení nárok na hmotnou a finanční pomoc, nicméně bezplatný nárok vzniká pouze u osob nemajetných. Dále žalovaný uvedl, že Maďarsko je členem EU, státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva, Maďarsko ratifikovalo a dodržuje smlouvy o lidských právech a základních svobodách, je považováno za bezpečnou zemi původu ze strany ČR i států EU. Z dané Informace OAMP dále zjistil, že dublinští navrátilci (bez podané žádosti s ukončeným řízením) nenáleží mezi výjimky ze zákona a nemohou podat novou, případně opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany na území Maďarska, z výkladu a praxe odpovědného úřadu NDGAP však vyplývá, že v případě žadatelů, kteří v minulosti sami nepodali žádost na území Maďarska, po uskutečnění transferu na základě Dublinského nařízení do Maďarska jsou tito vyzváni k prohlášení o záměru žádat o mezinárodní ochranu, načež je řízení o udělení mezinárodní ochrany úřady zahájeno. Z Informace EUAA (Information on procedural elements and rights of applicants subject to a Dublin transfer to Hungary) ze dne 3. 5. 2023 zjistil, že žadatel po příletu do Maďarska je během několika hodin vyzván k podání žádosti o mezinárodní ochranu, pokud žádost ze své vůle podá, tak je převzat do přijímacího střediska a je rozběhnuto řízení ve věci jeho žádosti o mezinárodní ochranu, žalobce bude na území Maďarska v pozici prvožadatele, odpovědnost za vyřízení jeho žádosti je stanovena na základě maďarského víza a čl. 12 Dublinského nařízení. Zabýval se čl. 17 Dublinského nařízení, kdy zvážil, že žalobce je nízkého věku, soběstačný a

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

samostatný, na území ČR je schopen si zajistit své životní potřeby a vlastní ubytování, v ČR se nenacházejí jeho rodinní příslušníci, ani zde nemá blízké sociální vazby, je svobodný, nemá v péči dítě, je schopen se orientovat v cizím prostředí, navštívil řadu zemí a hovoří několika jazyky, nepotýká se zdravotním omezením a nepociťuje psychické obtíže, pobýval i v Maďarsku, měl výhrady k homofobní populaci, což však žalovaný neakceptoval a poukázal na mezinárodní hodnocení země z hlediska X. (ve spise), kde ČR dosáhla mírně nižšího hodnocení než Maďarsko. Přihlédl k tomu, že žalobce v minulosti dlouhodobě pobýval v ČR a hovoří českým jazykem, kdy se vrátil v roce 2020 do země původu; uvedl, že žalobci není do budoucna bráněno v ČR pobývat po vyřízení jeho azylové žádosti v Maďarsku či ucházet se v ČR o pobytové oprávnění podle zákona o pobytu cizinců, užití čl. 17 Dublinského nařízení má být vyhrazeno výjimečným případům, které však v jeho případě shledány nebyly. Uzavřel, že dle čl. 18 Dublinského nařízení je Maďarsko povinno převzít žalobce na své území a posoudit jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

20. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
21. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci řízení souhlasili s projednáním věci bez jednání.
22. Podle čl. 3 odst. 1 Dublinského nařízení členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III. Jednotlivá kritéria se pak uplatňují v pořadí, v jakém jsou uvedena ve zmíněné kapitole (čl. 7 odst. 1 nařízení).
23. Podle čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.

Není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

24. Podle čl. 17 odst. 1 první odstavce Dublinského nařízení *odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.*
25. V tzv. dublinském řízení je žalovaný povinen zabývat se i otázkou, zda přemístění žadatele do příslušného členského státu nevylučuje existence systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Za účelem řádného posouzení této otázky je žalovaný zásadně povinen shromáždit relevantní podklady o přijímajícím členském státě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44). Na základě takto shromážděných podkladů tedy musí učinit úvahu o existenci či neexistenci systémových nedostatků, k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne (dále též „NSS“) ze dne 3. 6. 2022, č. j. 1 Azs 77/2022-18: *„Nejvyšší správní soud v této souvislosti již vyslovil, že úvaha správního orgánu týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce dublinského nařízení musí být obsažena v každém rozhodnutí o přemístění žadatele, bez ohledu na to, do jaké země má být žadatel přemístěn (viz rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 - 27). Tyto závěry správního orgánu musí mít oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, případně v dalších podkladech, které budou obsaženy ve správním spise (rozsudek ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016 - 22).*
26. Jak zdůraznil NSS zejména v rozsudku ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016 - 22 a dále v rozsudku ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 252/2019 – 41, v rámci dublinského systému nelze přemísťovat žadatele o mezinárodní ochranu do zemí, v nichž azylové řízení nebo podmínky přijetí žadatelů o mezinárodní ochranu vykazují natolik závažné, tedy systémové nedostatky z hlediska závazných standardů Společného evropského azylového systému (resp. z hlediska srovnatelných závazků ostatních zemí dublinského systému, které nejsou právními předpisy Společného evropského azylového systému v té či oné míře vázány), že by zde v případě přemístění žadatele do dané země dublinského systému vzniklo riziko nelidského či ponižujícího zacházení s tímto žadatelem rozporné s požadavky zejména čl. 4 Listiny základních práv EU, resp. čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, jak byly konkretizovány v judikatuře obou evropských soudů, tedy Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva. Z judikatury Soudního dvora EU a Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) vyplývá, že riziko špatného zacházení, které brání předání žadatele do země jinak určené za příslušnou v souladu s Dublinským nařízením, může existovat buď v této příslušné zemi (například z důvodu nevyhovujících přijímacích podmínek) anebo ve třetí zemi (včetně země jeho původu) pokud hrozí navrácení žadatele, aniž by příslušný stát jeho žádost řádně posoudil (srov. rozsudek velkého senátu SDEU ze dne 21. 12. 2011, C-411/10 a C-493/10, N. S. a M. E., rozsudek SDEU ze dne 16. 2. 2017, C-578/16 PPU, C.K. a další proti Slovinsku; či ze dne 10. 12. 2013, Abdullahi, C-394/12; a dále rozsudky velkého senátu ESLP ze dne 21. 1. 2011 ve věci M.S.S. proti Belgii a Řecku, stížnost č. 30696/09 a ze dne 4. 11. 2014 ve věci Tarakhel proti Švýcarsku, stížnost č. 29217/12).
27. Mezi členskými státy EU platí zásada vzájemné důvěry co do dodržování základních lidských práv, jedná se však o vyvratitelnou domněnku (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28). Tento přístup tak nebude postačovat u těch členských zemí, které lze z hlediska podmínek azylového řízení považovat za problematické.

28. V případě Maďarska byla již v minulosti ze strany soudů několika členských států konstatována existence systémových nedostatků ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, které bránily tomu, aby Maďarsko bylo příslušné k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. V letech 2015-2016 se jednalo zejména o plošné odmítání posouzení žádostí o mezinárodní ochranu z důvodu, že maďarská právní úprava v rozporu s unijním právem označila Srbsko za bezpečnou třetí zemi. Všichni žadatelé, kteří na území Maďarska vstoupili ze Srbska, pak byli do této země vraceni. Existovala zde reálná hrozba, že by žadatelé v případě jejich přemístění do Maďarska následně čelili řetězci dalšího navrácení (tzv. *chain refoulement*), tj. včetně navrácení do země původu, a nemožnosti účinně se dovolat mezinárodní ochrany. Tuto skutečnost bylo možné i podle Nejvyššího správního soudu považovat za závažný důvod k domněnce, že v daném členském státě docházelo k systémovým nedostatkům azylového systému ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení (podrobněji viz rozsudek NSS ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016-22).
29. Dále je nezbytné poukázat též na rozsudky ESLP, podle nichž stěžovatelé, kteří chtěli v Maďarsku požádat o azyl, čelili tzv. vytlačení (*push-back*) na srbské území, aniž by kdokoli posoudil jejich individuální situaci, a aniž by měli kde se proti tomuto postupu maďarských orgánů bránit (rozsudek ze dne 8. 7. 2021 ve věci Shahzad proti Maďarsku, č. 12625/17, ze dne 22. 9. 2022 ve věci H. K. proti Maďarsku, č. 18531/17, a ze dne 4. 5. 2023 ve věci R. N. proti Maďarsku, č. 71/18). ESLP v těchto případech shledal porušení čl. 4 Protokolu č. 4 k Evropské úmluvě o lidských právech, který zakazuje kolektivní vyhoštění cizinců, a čl. 13 Úmluvy, který garantuje právo na účinný prostředek nápravy, pokud jednotlivec vznáší hájitelné tvrzení o porušení jeho práv chráněných touto úmluvou.
30. Soudní dvůr EU dále v rozsudku ze dne 17. 12. 2020 ve věci C-808/18, Komise proti Maďarsku, vyhověl žalobě Evropské komise a konstatoval, že Maďarsko neplní své povinnosti vyplývající z několika ustanovení návratové, procedurální a přijímací směrnice. Podle Evropské komise přitom Maďarsko ani následně nepřijalo veškerá opatření ke splnění povinností plynoucích z uvedeného rozsudku. To bylo potvrzeno v recentním rozsudku ze dne 22. 6. 2023, ve věci C-823/21, na který odkázal též žalobce a ve kterém SDEU poukázal právě na skutečnost, že Maďarsko podmiňuje možnost učinit žádost o mezinárodní ochranu pro některé státní příslušníky třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, které se nacházejí na území Maďarska, předchozím předložením prohlášení o úmyslu u maďarského velvyslanectví ve třetí zemi (v Kyjevě nebo v Bělehradě) a vydáním cestovního dokladu, který jim umožňuje vstup na maďarské území. Ostatně na tuto skutečnost je poukazováno i v odůvodnění napadeného rozhodnutí.
31. Bylo proto povinností žalovaného, aby se zvláště pečlivě zabýval otázkou, zda se situace v Maďarsku oproti dřívějšímu stavu z hlediska tamního azylového systému zlepšila. Tato povinnost přitom leží pouze na žalovaném, který odpovídá za dodržení mezinárodního závazku nevystavit žadatele špatnému zacházení tím, že jej navrátí do země, kde by mu takové zacházení mohlo hrozit. V této souvislosti tak není relevantní, že žalobce v průběhu správního řízení žádné konkrétní námitky ve vztahu k maďarskému azylovému systému neuvedl, postačuje jejich uvedení v žalobě.
32. Z dané Informace OAMP, která byla podkladem napadeného rozhodnutí, však plynou významné nedostatky pokud jde o přístup cizinců k azylovému řízení, Maďarsko od května 2020 zavedlo systém, který výrazně omezuje možnost cizinců žádat tam o mezinárodní

ochranu, potenciální žadatel totiž musí nejprve podat prohlášení o úmyslu žádat o mezinárodní ochranu, což může učinit pouze na maďarském velvyslanectví v Kyjevě nebo Bělehradě. Pouze v případě, že mu velvyslanectví povolí vstup na území, může o mezinárodní ochranu oficiálně požádat. Z tohoto obecného pravidla sice existují určité výjimky, navrácení cizince do Maďarska na základě Dublinského nařízení však mezi tyto výjimky podle příslušné maďarské legislativy nepatří (s. 2 a 5 Informace OAMP); to je v rozporu s čl. 18 odst. 2 Dublinského nařízení. I když podle Informace OAMP maďarské úřady v praxi fakticky umožňovaly dublinským navrátilcům pokračovat v řízení o jejich žádosti o mezinárodní ochranu podané v navracející zemi, tato skutečnost neodpovídá maďarské právní úpravě, pokračování v azylovém řízení, aniž by byl žalobce povinen vycestovat do třetí země, je tak založeno pouze na dobré vůli resp. libovůli příslušných maďarských orgánů a žalobce nemá k dispozici právní prostředky, jak by se proti takovému postupu mohl bránit. Na základě dané Informace OAMP tedy není jisté, že by měl žalobce po jeho předání do Maďarska garantovanou reálnou možnost podat žádost o mezinárodní ochranu.

33. Ani další zpráva použitá žalovaným, tedy Informace EUAA, shora uvedené pochybnosti nevyvrací, ba naopak tuto nedostatečnou praxi potvrzuje. Z této zprávy totiž neplyne, že by žadatel vrácený do Maďarska na základě Dublinského nařízení měl skutečnou jistotu co do možnosti podat žádost o mezinárodní ochranu, tato možnost závisí pouze na (libo)vůli maďarských orgánů, neboť právní úprava žalobci tuto možnost formálně neposkytuje. Pokud je tedy žalovaný na podkladě tohoto materiálu NDGAP vytvořeného pro EUAA přesvědčen, že dříve vytýkané systematické nedostatky azylového řízení již v Maďarsku přítomny nejsou, takový závěr z tohoto materiálu dovozovat nelze.
34. SDEU ve shora uvedeném aktuálním rozsudku ze dne 22. 6. 2023 ve věci C-823/21, *Komise proti Maďarsku*, rozhodl, že výše popsaná maďarská právní úprava odporuje unijnímu právu: „*Maďarsko tím, že podmínilo možnost učinit žádost o mezinárodní ochranu pro některé státní příslušníky třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti nacházející se na území Maďarska nebo na hranicích tohoto členského státu předchozím předložením prohlášení o úmyslu u maďarského velvyslanectví nacházejícího se ve třetí zemi a vydáním cestovního dokladu, který jim umožňuje vstup na maďarské území, nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z článku 6 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany.*“
35. Lze shrnout, že z podkladů ve spise vyplývá, že existují závažné důvody se domnívat, že v Maďarsku dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě ve smyslu čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, přičemž takový systém nelze považovat za koherentní se systémem ČR a v souladu s normami EU. Nemožnost žádat v Maďarsku o mezinárodní ochranu, aniž by žadatel předtím předložil prohlášení o úmyslu na maďarském velvyslanectví, vyvolává podle soudu závažné důvody se domnívat, že maďarské azylové řízení trpí systémovými nedostatky, které s sebou nesou riziko špatného zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv EU. Pokud totiž aktuálně není jisté, že vůbec lze v Maďarsku podat žádost o mezinárodní ochranu v souladu se zárukami plynoucími z unijního práva, pak nelze vyloučit, že by mohlo dojít k navrácení žadatele do země jeho původu, aniž by jeho žádost o mezinárodní ochranu maďarské orgány řádně posoudily. Takový postup zjevně odporuje principu *non-refoulement*.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

36. V případě žalobce tedy nebylo zjištěno, že by měl po předání do Maďarska zajištěnou reálnou možnost podat žádost o mezinárodní ochranu. Informace EUAA, na kterou poukazoval žalovaný, v tomto smyslu dostatečnou záruku nepředstavuje, neboť pouhá tvrzená praxe maďarských státních orgánů, která není podložena odpovídající zákonnou úpravou, nepředstavuje pro žalobce jistotu, že bude mít v Maďarsku skutečně možnost podat žádost o mezinárodní ochranu; tato možnost by závisela pouze na vůli příslušných maďarských orgánů, maďarská právní úprava žalobci formálně nedává možnost žádost podat. Proto v případě, že by státní orgány žalobci neumožnily pokračovat v řízení o žádosti, kterou podal v Česku, neměl by se proti jejich postupu jak bránit.
37. Informace EUAA pak nepředstavuje ani individuální záruku týkající se daného případu, dle které by bylo žalobci zaručeno, že bude mít možnost žádost podat, jedná se pouze o obecný materiál. Za dané situace by přitom předání žalobce do Maďarska bylo slučitelné s čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení pouze v případě, že by si žalovaný vyžádal od maďarských orgánů individuální záruky, že žalobci umožní žádost podat. Jak uvedl Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 19. 1. 2024, č.j. 41 Az 49/2023-9, *diplomatické záruky jsou ujednáním mezi dvěma státy, jimiž stát, který přijímá osobu, poskytuje státu, který osobu navrácí, záruku (závazek), že s osobou, které se tato záruka týká, bude nakládat v souladu s podmínkami stanovenými v tomto ujednání, resp. v souladu se závazky podle mezinárodního práva [United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). UNHCR Note on Diplomatic Assurances and International Refugee Protection. Geneva, 2006, bod 1.]* Země původu se tak zavazují vyloučit riziko porušení lidských práv tím, že nad rámec svých současných povinností garantují dodržování podmínek sjednaných v zárukách (viz nálezný Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2020, sp. zn. II. ÚS 2299/19, body 79 a 80). V řízení o předání podle Dublinského nařízení lze individuální záruky využít v případě pochybností, že se žadateli v příslušném státě nedostane řádného přijetí; takové záruky však v posuzované věci získány nebyly.
38. Na základě výše uvedeného soud shledal, že předání žalobce do Maďarska nelze na podkladě shromážděných informací o tamním azylovém systému považovat za slučitelné s čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, maďarský azylový systém trpí nedostatky, které potenciálně mohou vystavit žalobce špatnému zacházení v podobě jeho navrácení do země původu bez řádného posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž obecné informace poskytnuté maďarskými orgány nejsou dostatečně způsobilé tyto obavy vyvrátit. Napadené rozhodnutí je z tohoto důvodu nezákonné.
39. K obdobným závěrům dospěl Krajský soud v Brně v rozsudcích ze dne 30. 6. 2023, č. j. 41 Az 20/2023-49, ze dne 7. 8. 2023, č.j. 34 Az 27/2023-22 a ze dne 2. 2. 2024, č.j. 34 Az 48/2023-53, kdy v posledně zmíněném rozsudku Krajský soud v Brně zjistil též z odborného stanoviska Maďarského helsinského výboru k maďarskému azylovému systému ze dne 26. 1. 2024, že od 26. května 2020, kdy byla v Maďarsku přijata nová azylová legislativa, nemůže nikdo, až na několik výjimek, podat žádost o mezinárodní ochranu v Maďarsku, takovou výjimku přitom cizinci navrácení dle Dublinského nařízení nepředstavují; dle stanoviska byly velmi ztíženy („zlikvidovány“) materiální podmínky přijetí, od ledna 2023 je v provozu pouze jedno azylové zařízení, stanovisko též potvrzuje nejasnosti ohledně přístupu k azylovému řízení pro tzv. dublinské navrátilce, kterým by tak mohlo hrozit zajištění dle návratové (nikoli procedurální) směrnice.

40. Soud neprováděl k důkazu zprávu Human Rights Watch – World Report, Maďarsko, 2022, zprávu AIDA Country Report, Hungary, Update 2022, ani článek týkající se rozhodnutí německého správního soudu v Mnichově ze dne 18. 7. 2022, neboť shora uvedené podklady představují dostatečnou oporu pro závěry soudu přijaté v tomto rozsudku, přičemž tyto důkazní materiály by ani neobsahovaly (podle informací, které o jejich obsahu uvedl žalobce) další nové informace nad rámec zjištění výše uvedených. Takové dokazování by tak již bylo nadbytečné.
41. Vzhledem k tomu, že příslušnost České republiky k posouzení žádosti žalobce je z důvodu zjištěných systémových nedostatků maďarského azylového systému a při současné neexistenci individuálních záruk dána článkem 3 odst. 2 Dublinského nařízení, je již námitka žalobce týkající se aplikace čl. 17 odst. 1 Dublinského nařízení bezpředmětná.
42. Pouze pro úplnost soud k této námitce uvádí, že uvedený článek představuje pouze diskreční oprávnění členského státu, nikoli jeho povinnost, případné využití čl. 17 odst. 1 Dublinského nařízení je otázkou správního uvážení žalovaného (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 5. 1. 2017, č. j. 2 Azs 222/2016 – 24). Z toho plyne, že pokud v konkrétním případě existují důvody hodné zvláštního zřetele, má žalovaný povinnost zdůvodnit, proč nevyužil daného diskrečního oprávnění.
43. Žalovaný se možnou aplikací čl. 17 zabýval dostatečně na str. 5 -7 napadeného rozhodnutí, soud ve shodě se žalovaným shledal, že případ žalobce nevykazuje důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by bylo namíste uvažovat o aplikaci čl. 17 Dublinského zařízení, žalovaný přihlédl k tomu, že žalobce je nízkého věku, soběstačný a samostatný, je schopen se o sebe postarat, nejsou na něm závislé žádné osoby, v ČR nemá příbuzné ani bližší sociální vazby, vzal v úvahu i skutečnost, že žalobce v minulosti v ČR dlouhodobě pobýval a mluví česky, nicméně přihlédl též k tomu, že žalobce se v roce 2020 navrátil do domovského státu, je schopen se orientovat v cizím prostředí, navštívil řadu zemí a hovoří cizími jazyky, vypořádal se i s obavami žalobce týkajícími se homofobní populace v Maďarsku. Soud takové odůvodnění považuje za dostačující, přičemž lze souhlasit se žalovaným, že se o výjimečný případ hodný zvláštního zřetele nejedná.
44. S ohledem na výše uvedené dospěl soud k závěru, že žalovaný pochybil, pokud rozhodl o předání žalobce do Maďarska. Z těchto důvodů soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 4 s.ř.s.). Právním názorem, který soud v tomto rozsudku vyslovil, je v dalším řízení žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
45. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 12. března 2024

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.